

Nr 78.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1950/51 m. m.

(1:a avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under fjärde huvudtiteln (punkterna 56, 94, 120 och 169) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1950/51 beräkna följande anslag, nämligen

Ersättning till försvarets fastighetsfond:

Arméns delfond, förslagsanslag	kronor	19 000 000
Marinens delfond, förslagsanslag	»	6 800 000
Flygvapnets delfond, förslagsanslag	»	12 300 000
Befästningars delfond, förslagsanslag	»	8 068 000.

Sedermera har Kungl. Maj:t i propositionen nr 111, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 24 februari 1950, föreslagit riksdagen att dels besluta om avveckling av försvarets bostadsanskaffningsfond och uppdelning av densamma å arméns, marinens och flygvapnets delfonder av försvarets fastighetsfond från och med budgetåret 1950/51, dels godkänna vid nämnda statsrådsprotokoll såsom bilaga fogat förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1950/51, dels ock för budgetåret 1950/51 under fjärde huvudtiteln anvisa följande förslagsanslag, nämligen

Ersättning till försvarets fastighetsfond:

Arméns delfond	kronor	19 263 000
Marinens delfond	»	6 445 000
Flygvapnets delfond	»	12 826 000
Befästningars delfond	»	7 982 000.

Beträffande frågan om uppläggning av befästningars delfond må följande framhållas.

Fortifikationsförvaltningen har i skrivelse den 30 november 1949 föreslagit, att till redovisning å befästningars delfond skola överföras vissa å de övriga delfonderna redovisade befästningar och bergtrum ävensom vissa anläggningar, tillkomna med andra medel än kapitalbudgetens.

Riksräkenskapsverket har funnit lämpligt och önskvärt, att alla investeringar i befästningars delfond omedelbart i sin helhet avskrivs. Ämbetsverket förordar, att denna princip tillämpas vid anvisandet av nya investeringsanslag för delfonden. Beträffande åter de investeringar, för vilka an-

slag hittills anvisats å kapitalbudgeten, bör enligt ämbetsverket avskrivning företagas i den ordning, som förutsatts vid anslagens beviljande.

I anslutning härtill har riksräkenskapsverket förordat, att överföringar till befästningars delfond per den 1 juli 1949 skola ske enligt följande sammanställning.

	Markvärde	Byggnadsvärde	Avsättning till värdeminsk- ningskonto
Överfört från Arméns delfond	2 221 644: 68	70 083 630: 23	40 178 656: 86
» » Marinens delfond . . .	1 788 023: 90	27 992 258: 53	18 194 020: 16
» » Flygvapnets delfond.	822 204: 59	27 191 753: 94	14 277 869: 07
Anläggningar tillkomna med andra medel än kapitalbudgetens	1 521 016: 50	426 154 792: 31	426 154 792: 31
	<u>6 352 889: 67</u>	<u>551 422 435: 01</u>	<u>498 805 338: 40</u>

Härav framgår att per den 1 juli 1949 nettovärdet å befästningars delfond kommer att uppgå till 58 969 986: 28 kronor.

Riksräkenskapsverket har härjämte föreslagit, att utgifter efter den 1 juli 1949 å de investeringsanslag och anvisningar å investeringsanslag, som upptagits i särskild bilaga till fortifikationsförvaltningens skrivelse och avse befästningsanläggningar, jämte motsvarande grundavskrivningar, skola redovisas å befästningars delfond.

Departementschefen har tillstyrkt, att mark- och anläggningsvärden överföras till redovisning å befästningars delfond av försvarets fastighetsfond från övriga delfonder i huvudsaklig överensstämmelse med riksräkenskapsverkets förslag. Departementschefen har vidare förordat, att i enlighet med ämbetsverkets förslag å befästningsfonden till redovisning upptagas de befästningsanläggningar som utförts med anlåtande av andra än å kapitalbudgeten anvisade medel.

Beträffande frågan om avskrivning av de till befästningsfonden hänförliga anläggningarna har departementschefen framhållit följande. Enligt 1948 års riksdags beslut angående inrättande av befästningars delfond skola anläggningar, som överföras till redovisning å delfonden och som bekostats med å driftbudgeten anvisade medel, upptagas såsom helt avskrivna. Den nu föreslagna invärderingen i befästningsfonden har skett i enlighet härmed.

Vad åter angår anläggningar som utförts med anlåtande av å kapitalbudgeten anvisade anslag har något principbeslut rörande avskrivningsfrågorna hittills icke fattats. Grundavskrivning av investeringar i delfonden ha emellertid under budgetåren 1948/49 och 1949/50 skett efter samma grunder som för övriga delfonder, d. v. s. beräknats till 50 % av den totala investeringen med undantag för kostnader för markförvärv.

Olika förslag i fråga om avskrivning av till fonden hänförliga anläggningar ha gjorts. Departementschefen har ansett sig icke beredd att nu taga slutlig ställning till här berörda avskrivningsfrågor. Ytterligare utredning borde företagas.

Den uppläggning av befästningars delfond som nu föreslagits kan emel-

lertid enligt departementschefen ske i enlighet med riksräkenskapsverkets förslag utan att slutlig ställning tages till avskrivningsfrågorna. Det har syns få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela erforderliga bestämmelser härutinnan.

Med avseende å frågan om avveckling av försvarets bostadsanskaffningsfond har *departementschefen* erinrat, att i samband med att den tidigare försvarsgrensvis bedrivna förvaltningen av försvarets fastighetsbestånd centraliserades till en förvaltningsmyndighet, fortifikationsförvaltningen, avvecklades försvarets bostadsanskaffningsnämnds verksamhet. Denna övertogs av fortifikationsförvaltningen. De motiv som ledde till förslaget om inrättande av en särskild fond, försvarets bostadsanskaffningsfond, för redovisning av de av nämnden förvaltade bostäderna förefinnas därefter icke längre. Departementschefen har ansett, att denna fond nu bör avvecklas och att det å fonden redovisade fastighetsbeståndet överföres till försvarets fastighetsfond.

I samband med beslutet om inrättande av bostadsanskaffningsfonden lämnades frågan öppen i vilken omfattning i fonden gjorda investeringar borde avskrivas. Fortifikationsförvaltningen har föreslagit, att för detta fastighetsbestånd skall gälla de avskrivningsregler som i övrigt tillämpas för försvaret, d. v. s. 50-procentig grundavskrivning. Departementschefen har ansett sig icke vara beredd att nu taga ställning i denna fråga. Departementschefen har erinrat, att i princip hyressättningen för dessa fastigheter skall anknyta till den allmänna hyresnivån och att försäljning av fastigheterna ansetts böra eftersträvas. Departementschefen har funnit avskrivningsfrågorna beträffande försvarets bostadsbestånd böra av fortifikationsförvaltningen upptagas till förnyade överbäganden. I samband därmed har till omprövning jämväl ansetts böra upptagas grunderna för försäljning av de bostäder, varom här är fråga. Hittills har icke bemyndigandet att försälja av bostadsanskaffningsnämnden förvaltad fastighet utnyttjats. Departementschefen har emellertid förutsatt, att, därest fråga om försäljning av fastighet som omfattats av bemyndigandet, blir aktuell, försäljning skall få genomföras i enlighet med de för bemyndigandet gällande grunderna.

En överföring av bostadsanskaffningsfondens tillgångar till fastighetsfondens delfonder kan, framhåller departementschefen, ske även om ställning icke nu tages till avskrivningsfrågorna. Fastighetsbeståndet bör därvid upptagas å fastighetsfonden såsom i sin helhet oavskrivet. Det har syns få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela för överföringen erforderliga föreskrifter.

Efter överföringen böra enligt departementschefen kostnaderna för reparationer och underhåll samt inkomsterna av hyresmedel redovisas över staten för fastighetsfonden. Myndigheternas förslag till stat för budgetåret 1950/51 är uppgjort i enlighet härmed. Departementschefen har framhållit, att med den inställning han intagit i avskrivningsfrågan särskilda medel icke behöva beräknas för årsavskrivning av fastighetsbeståndet under budgetåret 1950/51.

Angående grunderna för beräkningen av medelsbehovet för *reparation och*

underhåll av försvarets byggnadsbestånd hänvisas till vad som därom anfördes i propositionen 1949: 71 med förslag till stat för försvarets fastighetsfond för innevarande budgetår. Såsom av propositionen framgår uppdelas försvarets byggnadsbestånd i tre grupper beroende på fastighetens ålder. Medelsbehovet för reparationer och underhåll beräknas till viss procent av den faktiska byggnadskostnaden för varje särskild fastighet omräknad till 1935 års prisnivå. Denna underhållsprocent, omräknad till 1948 års prisnivå med hjälp av byggnadsstyrelsens underhållskostnadsindex (188), utgör i första gruppen 2,07 % för arméns och flygvapnets delfonder och 2,82 % för marinens delfond samt i andra och tredje grupperna 1,5 % respektive 0,75 % för samtliga delfonder utom beträffande flygfält och befästningar, för vilka gälla särskilda bestämmelser.

Beträffande beräkningen av reparations- och underhållskostnaderna för de olika delfonderna hänvisas till s. 10—29 i propositionen. Framhållas må, att de därvid tillämpade principerna för beräkningen av dessa kostnader i huvudsak överensstämmer med de för innevarande budgetår tillämpade. Kostnaderna i fråga ha för nästa budgetår beräknats till 22 344 000 kronor mot 21 838 000 kronor för innevarande budgetår.

För *avsättning till värdeminskningskonto* har upptagits ett sammanlagt belopp av 8 080 000 kronor (nu 7 745 000 kronor).

Anslagsposterna till *hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden* ha uppskattats till sammanlagt 2 327 000 kronor (nu 2 373 000 kronor).

Under titeln *Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler* redovisas de belopp, som över budgeten tillföras respektive fonder. Ersättningsbeloppen bestämmas i princip så, att en förräntning efter 4 % erhålles å det vid respektive budgetårs ingång av fonderna disponerade statskapitalet, att i form av överskott tillföras riksstatens inkomstsida. Ersättningarna i fråga ha för nästkommande budgetår beräknats för *arméns delfond* till 19 263 000 kronor, för *marinens delfond* till 6 445 000 kronor, för *flygvapnets delfond* till 12 826 000 kronor och för *befästningars delfond* till 7 982 000 kronor, eller tillhopa 46 516 000 kronor. De i riksstaten under fjärde huvudtiteln beräknade anslagen böra å riksstaten slutligt uppföras i överensstämmelse härmed.

Inkomsterna av *hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden* ha för nästa budgetår beräknats till 3 406 000 kronor (nu 2 715 000 kronor). För inkomster av *övnings- och skjutfält* har räknats med ett belopp av 1 355 000 kronor (nu 1 252 000 kronor). *Diverse inkomster* ha upptagits till 874 000 kronor (nu 877 000 kronor).

Det *överskott*, som skall tillföras riksstatens driftbudget, skall fortfarande såsom hittills varit fallet beräknas till 4 % å det vid respektive budgetårs början i fonden ingående kapitalet. I enlighet med riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1950/51 har överskottet å försvarets fastighetsfond i förslaget till riksstat beräknats för *arméns delfond* till 7 525 000 kronor, för *marinens delfond* till 3 725 000 kronor, för *flygvapnets delfond* till 5 650 000 kronor och för *befästningars delfond* till 2 500 000 kronor.

Överskott att tillföras riksstatens driftbudget har således i enlighet med riksräkenskapsverkets förslag beräknats till 19 400 000 kronor. Denna uppskattning av överskottet har legat till grund för den förut förordade beräkningen av ersättningsanslagen.

Utskottet. Den föreslagna uppläggningsplanen av befästningars delfond har icke givit utskottet anledning till erinran. Förslaget i fråga tillstyrkes alltså. Utskottet vill vidare biträda departementschefens förslag, att — då de motiva, som ledde till inrättande av försvarets bostadsanskaffningsfond för redovisning av de av försvarets bostadsanskaffningsnämnd förvaltade bostäderna, till följd av fortifikationsförvaltningens övertagande av nämndens verksamhet, icke längre förefinnas — ifrågakvarande fond bör avvecklas och att det å fonden redovisade fastighetsbeståndet överföres till försvarets fastighetsfond.

Den verkställda beräkningen av reparations- och underhållskostnaderna har skett i huvudsaklig överensstämmelse med de för innevarande budgetår tillämpade principerna. De på grundval härav uppgjorda kalkylerna ha icke givit utskottet anledning till erinran. Vid sin granskning av den gjorda beräkningen i övrigt av den av Kungl. Maj:t föreslagna staten för försvarets fastighetsfond har utskottet icke heller funnit något härvidlag vara att erinra. Utskottet tillstyrker alltså det framlagda statförslaget, varav följer att ersättningsanslagen under vederbörliga delfonder böra uppföras med av Kungl. Maj:t äskade belopp.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) besluta om avveckling av försvarets bostadsanskaffningsfond och uppdelning av densamma å arméns, marinens och flygvapnets delfonder av försvarets fastighetsfond från och med budgetåret 1950/51;

b) godkänna i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 24 februari 1950 såsom bilaga fogat förslag till stat för försvaret fastighetsfond för budgetåret 1950/51;

c) till *Ersättning till försvarets fastighetsfond* för budgetåret 1950/51 under fjärde huvudtiteln anvisa följande förslagsanslag, nämligen under

Arméns delfond	kronor	19 263 000
Marinens delfond	»	6 445 000
Flygvapnets delfond	»	12 826 000
Befästningars delfond	»	7 982 000

Stockholm den 21 april 1950.

På statsutskottets vägnar:

KARL WARD.

Närvarande: se under utlåtandet nr 77.